

KRISTDEMOKRATERNA
STENUNGSUND

**MED HJÄRTA
FÖR VÄLFÄRDEN**

BUDGET 2024

Stenungsunds kommun

Följ oss på: facebook.com/KDStenungsund

e-post: stenungsund@kristdemokraterna.se

Kristdemokraternas budget 2024: **med hjärta för välfärden**

Ett ekonomiskt och socialt oroligt läge kräver ansvarsfulla prioriteringar. Stenungsunds kommun är inte isolerad från händelser i vår omvärld; det säkerhetspolitiska läget i Europa är värre än på länge. Rysslands invasion av Ukraina har kostat många oskyldiga personer livet. Den mänskliga förlusten är omöjlig att ersätta – då varje person är unik och ovärderlig. Som kommun har vi möjliggjort för ett flyktingmottagande. Det är något som vi tillsammans kan vara stolta över. Den ekonomiska situationen har såväl nationellt som lokalt påverkats av invasionen, med en högre inflation som resultat. Världens centralbanker har tvingats till snabba och starka räntehöjningar – vilket påverkar oss alla. Energi, livsmedel, drivmedel och byggmaterial har blivit dyrare. Risk finns för att investeringar blir dyrare eller försenas. I en otrygg omvärld behöver trygghet finnas lokalt.

Om 2022 blev året då oron över Covid-pandemin minskade så blev det tyvärr inte året då samma känsla infann sig hos den som väntar på en äldreboendeplats. I föregående års årsredovisning fick vi läsa om att det planerade äldreboendet Hasselhöjden blivit försenat och att en tillfällig lösning ska skapas för att möta behoven. Men än är inte första spadtaget gjort för det nya äldreboendet. Ingen tillfällig lösning finns inom sikte heller. Ett oroväckande faktum för alla som väntar på en plats i trygghet, där nödvändig vård och omsorg finns nära till hands – dygnet runt. Alternativen är värre. För vissa innebär det orimligt många besök från hemtjänsten som inte räcker till. För andra blir väntan för olidlig och leder till att en plats på ett äldreboende i en annan kommun blir en räddning i nöden. Den kommunala äldreomsorgen måste ställa om och bli större och starkare.

Inom samtliga sektorer har personalen prövats men kanske särskilt alla de som arbetat nära de personer som får insatser via socialtjänsten, en sektor vars behov växer och en sektor som ställer allt högre krav på rätt kompetens, på rätt plats, vid rätt tillfälle. Många kommuner står inför en gedigen utmaning kring kompetensförsörjningen. Mitt parti försökte därför möta dessa behov med att ta ett politiskt initiativ som syftade till att öka vård- och omsorgsyrkenas attraktivitet. Vi ville göra detta genom att göra en särskild lönesatsning på undersköterskor. Tyvärr mötte inte förslaget majoritetens stöd, trots att de fackliga organisationerna har riktat kraftig kritik mot de uteblivna lönesatsningarna i kommunen. Att inte möta upp med konkurrenskraftiga löner är en risk på en arbetsmarknad där arbetsgivarna redan tävlar med varandra om välfärdspersonalen.

Det nya politiska styret består av partier som historiskt har haft olika ideologiska ingångsvärden ska det bli intressant att följa vilka prioriteringar som ska kompromissas fram. Som kommunens oppositionsråd har jag ett ansvar att följa processerna och försöka stoppa dåliga förslag, initiera bra förslag och på så vis påverka kommunens utveckling. Stenungsunds kommun står inför en prövningens tid och många utmaningar, därför behövs en politik som värnar välfärdens kärna.

Nedžad Deumić (KD)

Oppositionsråd

2023-05-19 Stenungsund

Kommunens ekonomi

"Ett gott samhälle kan inte förverkligas utan en väl fungerande samhällsekonomi med politisk och personlig frihet i balans. Dessutom krävs en långsiktighet vilket förutsätter ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv."

Politik måste vara något mer än att räkna pengar och ha ett kameralt tänkande. För att kunna skapa ett gott samhälle måste det finnas en ekonomi som ger de politiska visionerna muskler. Det är ett välfungerande näringsliv och fler personer i arbete som genererar de skatteintäkter som gör det möjligt med en god välfärd för alla. Kommunen har över tid fått ett allt större åtagande med allt högre förväntningar ifrån invånarna. Det ställer större krav på styrning och uppföljning av sambandet mellan resurser, prestationer, resultat och effekter i verksamheterna. Det ställer också krav på ständiga prioriteringar, effektivisering och förnyelse av verksamheterna. Det handlar om att göra saker rätt och om att göra rätt saker.

Fria och trygga familjer

"Människor utvecklas, mognar och mår bäst i små grupper. I den lilla gemenskap som en familj utgör får familjemedlemmarna möjlighet att ge och möta kärlek, omtanke och förståelse, men också ställas inför krav och ta ansvar. På det sättet anknyter familjen som gemenskap till människans djupaste behov – behovet att bli sedd och inte vara utbytbar."

Det är i mötet med andra människor vi formas som personer. Trygga familjer och andra nära gemenskaper är därför en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. I familjen kan barnet få en villkorslös – men inte kravlös – kärlek. Ingen familj är dock den andra lik. Vår utgångspunkt är därför att familjen och andra nära gemenskaper själva så långt som möjligt ska ha makten att utforma den egna vardagen. Det offentligas uppgift är att ge stöd i detta. Men det finns också tillfällen då familjen inte är den trygga plats den borde vara. Då måste det offentliga finnas där.

Förskola

"Förskoleverksamheten ska vara flexibel till sin karaktär och möta det enskilda barnets behov. Familjer ska kunna välja mellan olika omsorgsformer. God valfrihet för föräldrarna förutsätter mångfald i utbudet."

Barnomsorg och förskola ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran, utveckling och lärande. En god och stimulerande omsorg möjliggör för föräldrarna att arbeta, studera eller söka jobb, men har också ett pedagogiskt uppdrag där barnen förbereds inför ett livslångt lärande. Barns och familjers behov ska vara utgångspunkten för barnomsorg och förskola. Barnomsorg och förskola har också en särskild uppgift att fylla för barn som kommer från familjer som av olika skäl har svårt att tillgodose barnets behov.

Grundskola

"Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att, tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare. Under förutsättning att skolorna har denna utgångspunkt, följer läroplanen och lever upp till kvalitetskrav, ska de ges ett stort mått av frihet att själva utforma undervisningen."

Kristdemokraternas vision är en skola där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter; en skola där varje barn och elev får utvecklas efter sin fulla potential, till vidare studier, ett meningsfullt yrkesliv och delaktighet i samhällsgemenskapen. En skola där varje barn finner trygghet, kamratskap och får utlopp för sin kunskapsörst, där varje barn får känna lycka när bokstävernas betydelse faller på plats, där matematiken blir en spännande lek och där sinnena vidgas och världen öppnas upp allteftersom barnet blir äldre.

Gymnasieskola

”Skolan har två huvuduppgifter: dels att stimulera elevernas intellektuella och praktiska kunskapsutveckling och kritiska tänkande, dels att, tillsammans med föräldrarna, fostra eleverna till ansvarsfulla samhällsmedborgare.”

Kristdemokraterna vill betona vikten av en skola som har höga förväntningar på både elever och personal. En skola som möter varje elevs utmaningar med tro på elevens potential att lyckas efter sin bästa förmåga. En sådan skola sätter mål som både elev och föräldrar kan förstå. Eleven ska på förhand veta vad som krävs av honom eller henne för att nå ett visst betyg. Faktakunskap ska komma först och analys och diskussion därefter. Ett sådant upplägg bli mer naturligt för eleven.

Äldreomsorg

”Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde med hänsyn till själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhälleliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara väl utbyggd med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av boendeformer.”

Människovärdet beror inte på ålder eller den äldres egen förmåga. Äldreomsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vår utgångspunkt är att varje person bäst känner sina egna behov och att möjligheten till inflytande och valfrihet därför ska vara stort. Om man flyttar till ett boende för äldre, exempelvis särskilt boende eller trygghetsboende, ska man få behålla sina vanor. Närhet och gemenskap är grundläggande mänskliga behov, något som det offentliga inte fullt ut kan tillfredsställa. Av denna anledning måste äldreomsorgen måna om goda relationer med anhöriga och ett gott samarbete med föreningar, samfund och andra ideella krafter.

Ett tillgängligt samhälle

”Myten om den perfekta människan som ideal och norm riskerar att bli ett hot mot viktiga värden som delaktighet och solidaritet. Politiken måste förankras i en människosyn som både tillmäter människan ett absolut och okränkbart värde och erkänner att alla människor är olika med olika förutsättningar.”

Detta är en utgångspunkt för vår politik när det gäller personer med olika typer av funktionsvariation men även personer som på olika sätt hamnat i ett utanförskap eller en social utsatthet. Gemensamt för oss människor är att vi är sociala varelser med behov av små, naturliga gemenskaper. Därför bör i normalfallet familjen och andra anhöriga ges en central plats i det stöd som ges. Den egna familjen är alltid nödvändig, men ofta inte tillräcklig, för att klara av alla utmaningar. Insatserna ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafter som finns hos varje person – det personliga ansvaret ska alltid vara en utgångspunkt.

Sociala insatser

”Medmänsklighet och kärlek är grundläggande värden som inspirerar till solidaritet. Solidaritetsprincipen motiverar oss att ta gemensamt ansvar för alla människor, i synnerhet de utsatta. Den sociala omsorgen ska utgå från människans behov av små, naturliga gemenskaper, främst familjen. Socialpolitiken ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafterna i dessa gemenskaper.”

Kristdemokraterna vill att alla människor ska kunna växa upp och leva utan risk att skadas på grund av eget eller andras bruk av alkohol, narkotika, doping och tobak eller spel om pengar (ANDTS). För Kristdemokraterna är det därför viktigt att stå upp för en solidarisk och restriktiv drogpolitik. Detta ska kombineras med en god missbruks- och beroendevård.

Trygghet och säkerhet

”Det viktigaste sättet att bekämpa brottslighet är genom förebyggande insatser och det är framför allt vuxnas ansvar gentemot barn och ungdomar. Familjens roll att fostra och leda de unga är av största vikt. Samhället måste vidare ge tydliga signaler om vad som är rätt och vad som är fel. En snabb reaktion på begångna brott och en ökad upptäcktsrisk för förövarna är viktigt.”

För att en kommun ska vara attraktiv krävs det att medborgarna upplever den som trygg. Att bygga ett samhälle där människor känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Alltifrån att skapa naturliga mötesplatser och hur vi arbetar med ljussättning till att bekämpa organiserad brottslighet och allt däremellan. I grunden handlar det om ett samhälle där medborgarna känner tillit - tillit till varandra och tillit till samhällets institutioner. Här fyller det civila samhället en betydelsefull roll.

Integration och samhällsgemenskap

”Det svenska kulturarvet, byggt på kristen etik och humanism och därmed en del av den västerländska kulturen, har bidragit till skapandet av vårt lands lagstiftning och rättstradition. Denna etiska grund utgör ett sammanhållande kitt för ett mångkulturellt samhälle, som innebär att många kulturer, religioner, livsstilar, språk och erfarenheter lever sida vid sida och berikar varandra.”

En vital samhällsgemenskap innebär att medborgarna känner delaktighet och tar ansvar för sig själv och för hela samhället. Delaktighet, tillit och ansvarstagande är avgörande för en god samhällsgemenskap. Men frågan om samhällsgemenskap kan inte reduceras till ett politiskt sakområde, utan förutsätter ett helhetsperspektiv. Hur en kommun planläggs är lika viktigt som de värden som förmedlas genom undervisningen.

Segregation är ett hot mot samhällsgemenskapen. Det betyder att en misslyckad integration är ett misslyckande för hela samhället. Denna insikt gäller alla, både för de som har en svensk bakgrund så som för de som invandrat till Sverige. Denna värdegrund skapar förutsättningar för att nyanlända blir en del av sitt nya land. Samhällsgemenskapen minskar risken för att parallellsamhällen uppstår.

De två viktigaste faktorerna för en god integration är egen försörjning och egen bostad. Genom heldagsaktiviteter redan under asyltiden minskar utanförskapet och integrationen underlättas. Kommunen måste på samma sätt från dag ett arbeta för att nyanlända ska hitta ett långsiktigt hållbart boende.

Kultur och fritid

”Ett vitalt civilsamhälle är av stor betydelse eftersom engagemang i föreningar, frivilligorganisationer och samfund innebär demokratisk fostran och normöverföring. Det främjar också det personliga ansvarstagandet. Dessutom är det civila samhället en mötesplats där sociala kontakter skapas och utvecklas både inom och mellan generationer.”

Invånarna i Stenungsunds kommun ska inte bara vilja bo här, de ska också vilja leva här. Detta förutsätter att människans andliga, själsliga och fysiska behov ges utrymme. Det är inte kommunens sak att fastställa hur dessa behov ska uttryckas och mättas, men det är en politisk uppgift att skapa förutsättningarna. Oftast kan detta ske genom förenings- och församlingslivet, det som vi kallar för civilsamhället. Här uppstår mellanmännsliga relationer som ger oss grundförutsättningar för demokrati och medmänsklighet.

Kultur är också en betydelsefull faktor för tillväxt och utveckling. Ett rikt kulturliv och levande kulturmiljö skapar attraktivitet och stärker en kommuns destinationskraft. Ett samhälle kan inte förneka de andliga, själsliga och fysiska behoven eftersom det därmed skulle förneka sina medborgare. Genom ett rikt förenings- och församlingsliv motverkas ensamheten i alla åldrar och samhällsgemenskapen främjas.

Ett attraktivt samhälle

”Ett samhällsbyggande utifrån en kristdemokratisk värdegrund innebär att planera för trygga och vackra miljöer där invånarna själva tar aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer.”

Hur städer och samhällen planeras spelar stor roll för hur de utvecklas och upplevs. När det goda samhället planeras bör vi sträva efter långsiktig kvalitet och hållbarhet - ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Särskild hänsyn bör tas till arkitektoniska och kulturella värden. Bostäder ska planeras för olika människors behov. Hyresrätter, bostadsrätter och äganderätter samt kommersiella lokaler och offentlig service ska blandas för en levande miljö. Det är viktigt att ha en planering för hela kommunen, inte bara tätorterna.

Jobb och näringsliv

”Ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv är en förutsättning för det goda samhället och en god välfärd. Detta innebär i sin tur att ett gott klimat måste skapas och vidmakthållas för ett dynamiskt småföretagande, där enskilda människors idéer, kreativitet och entreprenörskap får möjlighet att blomma ut.”

Möjligheterna för politiker att skapa jobb är högst begränsade, däremot kan vi bidra till att det blir lättare att driva företag. En kommun eller region med välmående och framgångsrika företag har lägre arbetslöshet, högre tillväxt och bättre förutsättningar att finansiera välfärden. Den politiska ledningen har ett övergripande ansvar att förbättra attityderna till företagande och skapa en förståelse för företagets situation och behov. Vi är även beroende av ett välfungerande och flexibelt utbildningssystem där människor i olika faser av livet kan utveckla sin kompetens.

Alla ska ha rätt att jobba hundra procent av sin förmåga men alltför många får inte komma till sin fulla potential. Det rör sig framför allt om personer med ohälsa eller funktionsnedsättningar och personer med otillräcklig kompetens. Därtill finns idag en stor grupp förhållandevis nyanlända som riskerar att hamna i långvarigt utanförskap om man inte kommer in på arbetsmarknaden.

Utredningsuppdrag

Våra utredningsuppdrag syftar till att säkerställa att kommunens välfärdsuppdrag, med fokus på de personer som verksamheterna är till för, fungerar effektivt och leder till ökad trygghet. Våra uppdrag är kopplade till kommunens gällande Vision 2035 men även FN:s Agenda 2030. Kristdemokraternas politik har sin utgångspunkt i tryggheten för de som behöver samhällets stöd allra mest. Välfärdens kärna och tryggheten är i fokus i våra utredningsförslag.

1. Uppdrag – ökad kontinuitet inom hemtjänsten

Kommunen når inte upp till målen om en god personalkontinuitet för brukare med hemtjänst. Kolada, en jämförelsedatabas, visar att Stenungsunds kommun halkat efter många kommuner.

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

- A) att undersöka, jämföra och presentera de arbetssätt från de kommuner som har bäst personalkontinuitet.**
- B) att föreslå hur antalet personal en omsorgstagare kommer i kontakt med under en 14-dagarsperiod kan minska till en nivå som är i linje med de allra bästa kommunerna i Sverige – förslaget ska vara kostnadsberäknat.**

2. Uppdrag – särskilt boende med icke-kommunal drift

Kommunen behöver ha bättre framförhållning och fler alternativ för att inte sakna platser när befolkningen ökar och åldras. För en etablering av en icke-kommunal aktör kommer det vara avgörande att kraven i förfrågningsunderlagen är tydliga och relevanta för att främja kvalitet, att de är uppföljningsbara och att de stimulerar till brukarnöjdhet, gemenskap och trivsel.

2022 var väntetiden från ansökningsdatum till första erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende cirka fyra månader. Det är alldeles för lång tid för en person med omfattande vård- och omsorgsbehov. Kommunen är samtidigt den enda i Göteborgsregionen som inte erbjuder brukarna valfrihet. Det kommunala alternativet är det enda – och det kan inte väljas bort.

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

- A) att påskynda byggnationen av det planerade äldreboendet "Hasselhöjden".**
- B) att föreslå ett underlag som innehåller information om de krav som finns för icke-kommunala aktörer som vill etablera sig i kommunen och som vill konkurrera om driften av det planerade äldreboendet "Hasselhöjden".**

3. Uppdrag – stärkt trygghet genom ökad samverkan

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att utreda hur samverkan mellan kommunen, Polisen och andra aktörer som exempelvis företag, föreningar och bostadsbolag kan utvecklas vidare i syfte att öka tryggheten i kommunen.

4. Uppdrag – ökad tillgänglighet och framkomlighet

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att utreda hur tillgängligheten och framkomligheten kan öka i centrala Stenungsund, med särskild hänsyn till behov för barn, äldre och personer med funktionsnedsättning/variation. Uppdraget ska genomföras i samråd med relevanta aktörer så som företag som äger eller driver verksamhet i centrum.

5. Uppdrag – prioritera vårdpersonalen i lönerevisionen

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att prioritera vårdpersonalen i samband med lönerevisionen 2024.

6. Uppdrag – minskad administration för vårdpersonalen

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att utreda hur administrationen för vårdpersonalen inom Sektor Socialtjänst kan göras mer effektiv i syfte att minska administrationen och öka brukartiden.

7. Uppdrag – stärk kompetensförsörjningen interkommunalt

Vård- och omsorgsbranschen står inför stora utmaningar avseende kompetensförsörjning. Kommunerna konkurrerar om relativt få personer med relevant utbildning och erfarenhet.

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att utreda förutsättningarna för en samverkan med grannkommuner utifrån behovet av att säkra den kompetens som behövs för att utföra lagstadgad verksamhet som regleras av Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen och föreslå nya former för samverkan.

8. Uppdrag – stärkt kommunikation mellan politiker och verksamheter

För att politiska beslut ska bli bra är förståelsen för verksamheterna central.

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att utreda hur kommunikationen mellan politiker och verksamheter kan utvecklas kring

1. Informationsinhämtning 2. kunskapshöjning 3. förståelse för effekter av politiska beslut.

9. Uppdrag – jobbgaranti för nyexaminerade undersköterskor

Kommunen erbjuder utbildningar inom vård- och omsorg, som är en bransch som efterfrågar fler utbildade medarbetare. Kommunen kan och behöver göra mer för att de som väljer att utbilda sig i kommunen också stannar i kommunen som medarbetare.

Kristdemokraterna föreslår att förvaltningen får i uppdrag:

att föreslå former för en jobbgaranti som innebär att alla som studerar i kommunen och får en vård- och omsorgsexamen erbjuds tillsvidareanställning i kommunen inom en månad efter avslutad utbildning.

Driftramar 2024 Kristdemokraterna

tkr	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Politisk verksamhet	-12 613	-12 160		
varav revisionen	-1 268	-1 316		
Politikens ofördelade		0		
Kommunövergripande	-75 002	-180 988		
varav KS oförutsedda	-3 000	-3 000		
Räddningstjänst	-41 019	-33 019		
Sektor utbildning	-854 755	-857 111		
Övergripande utbildning	-29 065	-26 091		
Förskola	-161 530	-162 692		
Grundskola	-321 436	-322 952		
Gymnasieverksamheten	-129 674	-130 497		
Särskolan	-29 192	-29 425		
Staben	-64 383	-64 637		
Kompetens och utveckling	-35 114	-37 219		
Park	-6 975	-7 144		
Kultur/Fritid	-77 386	-76 454		
Sektor socialtjänst	-564 400	-578 032		
Övergripande socialtjänst	-5 310	-3 395		
Individ- och familjeomsorg	-117 499	-119 275		
Funktionshinder	-161 486	-162 099		
Vård och omsorg	-280 105	-293 263		
Sektor samhällsbyggnad	-68 863	-70 311		
Samhällsbyggnad	-68 863	-70 311		
Avfall (avgiftsfinansierad)	0	0		
VA-enheten (avgiftsfinansierad)	0	0		
Sektor stödfunktioner	-194 708	-196 061		
Stödfunktioner	-98 155	-97 037		
Servicefunktioner	-96 553	-99 024		
Kalkylerad kapitalkostnad	128 911	180 039	203 504	240 896
Avskrivningar	-106 938	-117 828	-131 609	-151 038
Nettokostnad	-1 789 387	-1 865 471	-1 941 827	-2 035 612
Skatter och finansiella kostnader				
Finansverksamheten	1 797 287	1 870 471	2 021 290	2 087 026
Årets resultat	7 900	5 000	79 463	51 414